

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

EX LVCIANO QVAEDAM IAM
recens traducta.

SOMNIVM LVCIANI, in primis effi-
cax ad studia literarum incitamentum,

ADVERSVS eum qui inquit &c,

NIGRINVS, boni uiri simulachrum com-
plectitur & mundi huius (qui in malo
positus est) uanitatem

CAVCASVS acerrimã in Iouẽ & ethni-
corum deos accusationem continet,

Ottomari Luscinij distichon,
Libellus loquitur,

Me lege qum tristes torquẽt tua pectora cu
Inuenies mixtos cū grauitatẽ iocos, (ra,

Clarissimo iureconsulto, Laudentio Hell Diui Petri Iu-
nioris Argentineñ Decano meritissimo, uiro opti-
mo atque integerrimo Ottomarus Lusci-
nius Argentinus S. D.

QUoniam superioribus diebus a studijs seuerioribus pauli-
isper feriatas, iocis Luciani tū festiuis, tum, eruditis ani-
mū oblectarem, uisum mihi fuit, ut periclitādi ingenij
gratia nō nihil ex hijs quæ in uestibulo operis Luciani
ci habētur pro meo captu latinū facerē, Adeo em̃
mire huius authoris lusus me cœpit, & mixto sale urbanitas, ut ti-
bi uir optime atq; doctissime impēdio me gratificaturū speraue-
rim, si partito tecū huiuscemodi oblectamēto, id agā, ne sit (quod
aiunt) *τὸ φλὸς πλῆθος*, Perspectū em̃ habeo q̃ auide legas cætera
quæ ex hoc authore latinitati sunt donata, tū ubi rebus serijs satis
feceris, Quanc̃ si pressius rē intuearis non minus grauitatis hic
offendas sub risu, q̃ si seuerissimū quēq; philosophū euoluas, Ri-
dentē em̃ (ut inquit Flaccus) dicere uerū, Quid uetat? Adde q̃
Lucianus ita rem tractat ludicrā, ut in ea maxime omniū seria di-
cere uideatur, Ita nugis quēdā inuoluit ut ubi eū nugari arbitrea-
ris, ibi potissimū appareat uerū dicere, Adeo proinde tersus est,
adeo candidus & multis nominibus in dicendo felix, ut in tanta
scriptorū turba uix inuenias qui huic sit conferēdus, Neq; est q̃
quispiā admiretur christianū in authore ethnico q̃ ob insignē ma-
ledicentiā & impietate *βλάσφημος, ἡ δὲ νόσφος* sit cognominatus
deniq; *ἁίτιος*. horulis quibusdā non ueluti transfugā uersari,
sed exploratorē, Fecit hoc idem Ioannes Chrysostomus, uir pla-
ne sanctus, eloquēs, absolutus & incōparabilis theologus, neq;
ueritus est uir tā acris iudicij, homiliā quandā in Ioannem a se cō-
scriptam Luciani farina conspergere, In qua plusculis utitur pro-
prios, quæ ex quodā dialogo qui Cynicus inscribitur constat esse
deprompta, Neq; id iniuria, qui em̃ fieri potuit ut uiro optimo
atq; doctissimo uir tanta facundia & eruditione nō probaretur?
Atq; utinā hæc nostra tempora nō habeāt theologos tam infan-
tes & ridiculos, qui plus q̃ pueriles iocos, & anilia deliramenta
proferant sicubi de rebus arduis & maxime serijs dicere moliant̃
Dispereā si aliquando ipso die quo innocentissimā dñi nostri ne-

cē recolerēmus, nō autē iſerim a quodā rabula ad plebē declamā
te, prāter reliquas nugas quas tū inter comemorandū dominicā
passionē effutierat, Crīstū ſeruatorē noſtrū, iam recens captū, in
pontē torrentis καὶ ποταμὸν tractū, atq; ibi a ponte in fluētā deturba
tū, illiſa ad ſaxum facie, cruenta ora ſimul ac genas naſumq; rur
ſus ſupinū ad ſydera leuaſſe, quo prophetico oraculo locus eſ
ſet, quod inquit, De torrēte ī uia bibet propterea exaltabit caput
Conſulto mihi iā tempero ne dicā reliqua, lamdiu em̄ mihi pro
poſitū fuit pulicibus iſtis nihil obturbare, quo liberi⁹ in ſuo pul
uere ſaliant, Verū interea quīſq; ſecū expendat obſecro, nū ſit de
centius cū ioco ac riſu id quod res eſt explicare, q̄ rem maxime
grauē in riſum uertere atq; ludibriū: Ad Lucianū redeo, qui ri
ſum quidē ciet, ſed qualē in chriſtiano homine uero uerius deſi
deres, Quis em̄ niſi uecors cū illo non cachinnet, atq; ſubſannet
conſtantē ethnicorū de dijs ſuis opinionē diuitum ac potentū in
ſolentiā & faſtū, deniq; geminatā ſtultitiā eorū qui falſo ſapiētiae
titulo gloriantur, Poſtremo comœdiā huius uitae aut ſimalis di
cere tragœdiā, mutatis hinc inde actū uiciſſitudine rebus breui
finiendā, In qua ſperare haud quāq; audeas placidā uotorum cō
ſtantiā, Itaq; lepores iſtos & ſales iucundiſſimos tibi uir prae
do
cte nominatim dedico ac mitto muneri, non quod hanc noſtrā
trallationē te uiro tanto dignam exiſtimē, uehementer em̄ uicē
meā doleo quā quod ſequi propoſuerā nō ſum aſſequutus, Ne
q; uerō me clā eſt quātis praeſtare dotibus debeat qui feliciter in
terpretē agere uelit, quarum ne una quidē mihi contigit, At qui
ita me ſolor Nō nihil ſane audendū eſt Ottōmare quādo chartae
ſuppetunt ac ocium, ut oſtendas egregiū tuum ad res arduas ac
praeclariffimas conatū, Ipſa dein dies opportunitatē miniſtrabit,
quo ſub incudem omnia reuoces, & a teipſo diſſentire incipias
ſimul atq; teipſum uiceris, quā uictoriam Plato iudicat omniū
eſſe ſpecioſiſſimā, Rudis foetus lambendo effigiatur, Omnis ar
bos fructus primo immites parturit, Et ut non tam uere q̄ elegā
ter cecinit Naſo. Seris uenit uſus ab annis. Tu interea Vale, ac
me ita eſſe deditum tibi habeto, ut qui eſt deditiſſimus. |

SOMNIVM SIVE VITA LVCIANI

Ottomaro Luscinio Interprete

ARGVMENTVM.

LVcianus quanto præstet animo uigere q̃ corpore, sub duarum mulierularū typo ostendit, quas sibi per quietem sub id tempus ferme quādo Pythagoreum ingressus erat bittium, uisas ait in somnis, Denique suomet docet exemplo eruditionem potissimum (utpote qua animus, nobilior sane hominis portio, excolatur) iuuetuti amplectēdā.

QVM nuper scholas ex ephebis excedens deseruissē, Pater cum amicis deliberabat quid mihi tum maxime foret discendum, Plurimis igitur uisum est ad literarū studia opus esse multo labore, longo tempore, nō ~~im-~~ dico sumptu, amplaq; fortuna, Nobis autem rem familiarem admodum esse tenuem, quippe quæ haud quaquā, ea iam suppeditare queat auxilia, quibus protinus opus sit, Cæterum si artem aliquam ex mechanicis perdiscerem, Primo omnium ex hac me habiturum continuo alimoniam, neq; posthac cōmitterem ut sim ^{οὐκ ὅπου} id est non alibi q̃ domi nostræ præsitans, Deinde non ita multo post parentem plurimum uoluptatis ex artificij quæstu, quem illi crebro asferrem, percepturum, Alterum igitur hoc posterius eorum de quibus consultabant, propositum caput est, ut uidelicet artem mechanicam lōge omnium optimā atq; facilimam studio complecterer, quæ esset libero uiro non indigna, quæq; simul cum impensā, sufficientem ministraret rerum necessariarū prouentum. Alio igitur aliam artē præferente, pro eo q̃ quisq; tum sentiebat, aut forte experimento didicerat, pater maternum auunculū intuitus qui tunc aderat statuarius erat is multo omnium præstantissimus, & lapidicida in primis laudatus, Quandoquidē te præsentē uideo (inquit) iam plane nephas crediderim ut ars tua reliquas non longo intervallo superet, Quin tu illum ait (me ostenso) in disciplinā accipis, ac doces lapides artificiose elaborare, quos deinde in ædificij compaginē digerat, deniq; & statuarum artifex uelim te doctore eua

dat, Nam ad id suapte quodammodo natura propēsus uidetur, ut nosti, Coniecturam autē eius rei prebuerunt cærea quædam ludicra, quæ plerunq; quā a ludo literario dimissus essem, leuiter poliendo fingebam, nempe boues, equos, & (per deum immortalem) ut uisum est patri non inepte quoq; & homines, Cuius rei gratia etiā a magistris tūc uerbera mercedis loco reportauī, At qui illa qualiacunq; figlina prægustamēta, modo in præconiū trahabantur ingenij, atq; in spem non mediocrem erigebant parentem, adeo ut breui me absolutum artificem futurum sibi polliceretur, Simulq; pro operis ingressu constituta dies est, Itaq; auunculo traditus nihil admodum fuit cur tristarer, quippe qui nil aliud præferre artem crederem, q̄ iucundum quendā lusum, & ostentationē, magnam proinde coetaneorū de me opinionem futuram sperabam, si præter alia etiā deos sculpere uiderer, Neq; uero mediocri tenebar desyderio simulachrorū exiguæ figuræ extruendorum, mihi, & sodalibus quibus maxime uellem. Deniq; accidit nobis id quod plerunq; & alijs usu uenire solet, qui artem hanc auspiciantur, Dedit mihi auunculus scapellum, iussitq; uti crustam in medio iacentem sensim contingerem, uerbum illud commune adiiciens

Difficile est, mediumq; operis complectitur omne

Principium,

Cæternm ego rerum prorsus imperitus dum insolentius contrecto crustam illa confringitur, unde mox indignatus auunculus, flagellum quod pone iacebat corripuit, nihilq; interea me benigne docuit, sed protinus seuioribus adoritur plagis, adeo ut obortæ mihi lachrymæ, infausta redderent huius artis præludia, At ego dehinc continēter eiulans, atq; ex oculis ubertim lachrymas emittens, domum me proripui, ostensisq; ibi uerberū uibicibus multis cōmemorabam flagra, ac immanem querebar auunculi in me crudelitatem, Deniq; liuore permotum hominem affirmabam, quo me tāta iniuria afficeret, quasi ueritus sit, ne eum in arte sua superarem, Grauius hæc tulit & iniquo animo mater, multaq; simul in fratrem probra cōgessit, Dehinc ubi aduersperascit, somnus etiam dum lachrymantem me & cogitabūdum tota nocte opprimit, Hactenus puerilia quadā & ridicula recensuimus

A iij

porro deinceps attēto nobis erit auditore op^o, qum haud quaq^{ue}
cōtēnenda referemus, Proinde (ut Homericū quiddā usitpēm^o
Venit somnus mihi munere diuum, nobis)
Somnia per noctem uisa,

Atq^{ue} ea quidem tam clara erant, ut a uero ferme nihil abesse ui
derentur, relictis mihi iā ex eo tempore in oculis (ne quis interim
uana hęc atq^{ue} prorsus conficta credat) simulachris eorū quæ tū
corā apparebant, uoceq^{ue} (ut uidere uideor) adhuc increbescēte
eorū quę in tali insomnio ultro citroq^{ue} iactabant, Id erat huiusce
modi,

Duæ mulieres apprehēsis manibus me certa tim ad
se uiolenter magnocq^{ue} impetu trahēbāt, ita ut parū absuerit quin
discerperent mediū, tanta erat inter illas & tam atrox utrimq^{ue} pu
gna, Erat in eo conflictu modo hęc superior qum me totum cō
prehendisset, modo illa, Vociferabatur altera interea ad alte
ram, Ego hunc uti meum possidere uolo, quo contra reclamātū
Hunc qui meus est nolim tibi inique uendices, Erat una opera
ria, uirilīs quidem, sed squalida coma, manibus callo obductis,
amictu quo erat succincta undiq^{ue} oppleto calce, forma denique
haud multū absimilis auunculo lapidibus expoliendis intento,
Porro altera, facie erat bene curata, cultu formaq^{ue} decētī atq^{ue} ho
nesta in primis, Faciebat mihi tū illa utri uellē adhærēdi potesta
tē, relicto interim penes me iudicio, qum nō ita multo post, duri
uscula illa prior hijs me uerbis cōpellat, Ego prēdilecte puer ars
sum sculptoria, quā heri tyro primum discendā aggressus es, do
mestica nimirū, et tibi cognatione quodāmodo cōiuncta. Auus
em tuus (inquit) maternus, Vnde ad te propagatū nomē est, lapi
dida erat, ambo proinde auunculi tui a nobis mirū in modū cla
ri sunt effecti, Itaq^{ue} si desertis hīsce nugis ac fabulamentis, inquit
(ostēsa muliere altera) me sequi, mihiq^{ue} cōmorari decreueris, Pri
mū generose te educabo, humeros tibi adhibebo robustos, ab
inuidia prorsus liberū meo te beneficio reddā, nec est cur dimis
sa patria atq^{ue} cognatis, alienas peregre cogaris lustrare oras, Ne
q^{ue} uero anxīū te atq^{ue} sollicitū aget, inanis illa gloriola quā ob so
la uerba forte captares, Cæterū non uideo quā obrē auerferis ne
glectū hunc corporis cultū, aut uestiū squalorē, qum iisdē auspi
cijs usus sit Phidias ille qui Iouē signis expressit, Polycletus iti
dē qui Iunonē, Deniq^{ue} & Myrōn qui sūma omniū laude floruit,
Praxiteles qui admirationi fuit cunctis, tanta proinde uiris illis

multo omniū præclarissimis contigit ueneratio, ut etiā deorū loco haberent, Quid si & ipse in illorū numerū te insinuaris, quo nā pacto futurū credas, ut non apud uniuersos mortales famā atq; gloriā aucuperis: Adde q̄ nobilitatē abs te accipient & decus, progenitores tui simul cū patria, Hæc sunt quæ ars ista balbutiēs uerbis cōplusculis barbare per præceptis coactis eloquata est, quibus me in sententiā suā pertrahere conabat, Pauca quidē hæc cōmemoro, nā quis omnia tā incōdita queat memoria assequi: At ubi illa dicendi finē fecerat, mulier altera hīs propemodū uerbis exorsa est, Quancūq; fili per etatē tibi uiuē unq̄ contingere poterit ut me, quæ uocor eruditio, penitus introspeceres, tū fieri neq; ut quæ qualisue sim penitus ignores uerū necquicūq; tibi dicere curauero de hīs quæ in rē tuā futura sunt, si te contingat lapidici dā euadere, quum ea omnia iā ex istius mulieris narratione cognita habeas, At qui omnino præterijt bonam frugē ad quā peruenias licebit, dūmodo nulla operaria arte detinearis, Quid enim polliceri poterit tibi mechanica, nisi laborē perpetuū quo corp⁹ exerceas, in quo etiā omnis spes uitæ sita sit: Atq; equidē miror si nō ignobilis fies in talī rerū statu, quando exiguā & te aliquanto indignā mercedē pro tāta fatigatione adicipies, Taceo q̄ abiecto animo futurus sis, quāq; uilis in omni rerū usu, adeo ut neq; hostes te metuant, nec ciues imitari conētur, Deniq; ad forensia negotia parum utilis iudicaberis, quum nil aliud tibi esse liceat q̄ operariū, & quendā infimæ fortis plebeū, qui ad p̄stantissimi cuiusq; uiri subitū aspectū protin⁹ exhorrescat, atq; subinde illū colere & magnificū p̄dicare cogat, proinde ex potentiorū nutu prorsus p̄dere, Quid si qd est aliud q̄ leporis uitā uiuere uehementē me fefellit opinio, Verū em̄ uero si illuc pueharis ut etiā Phidiā aut Polycletū artificio eques, multaq; admirāda efficias, facile inuenias q̄ artē tuā laudarit, sed q̄ statim uotis om̄ib⁹ exposcat, ut tua fruatur sorte, nisi mētis exps, erit nemo, Quātūcūq; em̄ arte ex cellas, nemo te pluris faciet q̄ aliū mechanicū, q̄ manu tantū ualidus sit, q̄ & uictū sibi diurnū queri necesse est. Tu uero si in meam sententiā pedibus ire uoles, primo ex ueterū tibi monumētis multa præclara illustriū uirorū facta p̄spicua reddā, Quibusq; rebus hāc sibi gloriā pepererint, ut operū magnitudine, ac eloqui splendore oīm i se animos cōuerterint, paucis te p̄itū effocero

Animum proinde tuum, quia ad proprietatem naturae tuae magis accedit quam corpus, multo plurimis condecorabo ornamentis, utpote temperantia, iustitia, pietate, mansuetudine, equitate, prudentia, fortitudine, & honesti amore, postremo etiam incitamento quodam atque impetu quo ad optima quaecumque rapiaris, Haec enim sunt quibus uerus atque sincerus animi decor quaeritur, Denique nihil est quod cognitionem tuam suffugiet, (si modo ex re tua isthuc futurum sit) siue illud fuerit recens factum, siue ex antiquitate repetitum, quin potius illa quae cognitu necessaria sunt, mecum longe antequam fiant praeuidebis, Idcirco post pusillum temporis efficiam, ut simul omnia diuina pariter atque humana calleas, Proinde qui modo pauper es, & cuiusdam, nescio cuius filius diceris, quamdiu de ignobili isto artificio consultas, post paulum omnes in tui emulationem pertrahes, laudaberis, honores assequeris non sine inuidia, optimis quibusque uiris placebis, deinde qui genere praestant & opibus, tui respectum agent, culta huiusmodi ac splendida, perinde atque hanc meam uides, te uestiet toga, in hominum confessu, primo dignaberis accubitu, dignus dehinc penes quem principatus atque rerum summa sit, omnium calculo estimaberis, Adde quod neque in aliena regione ignotus exulabis, quando tanta & tam insignia tibi adiecero ornamenta, ut quisquis te fuerit conspiciatus, digito proximum notet, dicatque et cum tibi uirum talem, Caeterum si quando negotii quippiam emerferit quod amicos anxios atque sollicitos distinet, aut casus aliquis inopinatus uniuersam urbem opprefferit, omnes ciues in te ueluti in scopum conspicient oculos, tum si quid forte dixeris, hiscent, ac demirari praediclam illam (qua polles) dicendi facultatem, beatum te praedicabunt, deinde etiam parentem, Tum quod aiunt ex hominibus non nullos immortales euadere, illud nimirum mea opera consequeris, ubi primum enim e uita migraueris, ego hoc agam ut semper praesto sis eruditis, semperque optimatum truaris colloquio. Videre iam licet Demosthenem nescio cuius filium, a nobis ad haec fastigia traductum, Aeschines saltatriculae filius a Philippo principe in summa ueneratione habitus est, non nisi nostro beneficio, Quid de Socrate referam, quem cum statuaria etiam a puero educarit, posteaque id sensit quod est melius, deserto artificio sponte sua ad

me diuertit, iamq; ab omnibus (ut audis) celebra tur, Itaq; si missa
hæc feceris, Viros tanta doctrina præstantes, illustri gesta, ue
nerandam dicendi maiestatem, præciosum, ac de eorum uestitū,
laudem, honorē, gloriam, præminentiam, principatum, potenti
am, claritudinē ex eloquio prognatam, postremo etiam felicitate
quam omnes tibi passim ob prudentiam tribuent, Quid iam
aliud restat, q̃ q̃ sordida uestieris tunicula: habitu haud quaq; a
tuli mancipio differens: Vectes manu tractabis, scalpella, cæla,
scalptra, pronus spectabis in opus, terræ prorsus intētus eris, nec
uirile quippiam aut libero uiro dignum animo uersabis, quinim
mo humilis quoquomodo, ac penitus eris deiectus, Neq; uero
maior te sollicitabit cura, q̃ ut opera tua pulchra sint & om̃ibus
suis numeris absoluta, tu ipsius habitudine interea atque specie
penitus neglecta, Tanti enim tibi fies ut lapidum tuorum maiore
rem quā proprii corporis habiturus sis rationē, Hæc ipsa loquē
te, ego moræ tam impatiens ut neq; finem dicendi expectarim,
deniq; mox exurgens, relicta deformi ac fœda operaria, ad eru
ditionem me contuli, & in illius militiam nomen lætus dedi, Ne
q; me unq; eius facti posthac penituit, si quando scuticæ quippi
am ac plagarum mihi in mentē uenerat, quas non paucas mihi
heri protinus incipienti operaria intriuerat, Illa autem a me spre
ta atq; deserta, primo quidem grauiter indignata est, manus col
lidebat, frendebat dentibus, deinde haud secus ac Niobe (si ue
rum est quod de ipsa habet fama) obduruit, Proinde nemo mi
retur illam fato parum credibili affectam, Quis enim nesciat q̃
admirandas res ac prodigiosas secum afferant somnia: Cæterū
altera me intuita, Gratias inquit tibi ago quia iustam causam te
iudice euici, Ascende obsecro hoc quod coram cernis uehicu
lum, quo experimēto tuo condiscas qualia sint & quam magni
fica, quæ, nisi partes meas sequutus fuisses, nunq; alioqui tibi inue
stiganda fors ulla obtulisset, Erant in eo curru equi alati perinde
quasi pegasus, Illa autem aurige munus obibat, Consenso itaq;
curru in sublime prouehimur, datur prospectus ab orto sole in
occasum usq;, Visæ tum urbes, gentes, & populi, non aliter q̃ si
Triptolemus in terrā sparsisset semina, neq; aliud me ibi uidisse
memini, q̃ q̃ ex imo prospiciebant homines, & nos laudabant,

deinde ualedicentes, in uolatu quo eramus dimittebant, Hęc po-
steaꝫ omnia mihi ostēdit, insigni uestitum amictu rursus redu-
xit in terram, ubi cum forte fortuna offēdissemus patrē me op-
perientem, Illa stantē eum apprehendit, ostēsaꝫ ueste qua ami-
ctus ei am, qualis redierim cōmemorat, deinde quid fieri de me
debeat consultabat, Talia sunt quę propemodum puerum
me uidisse in somnis memini, cum non mediocriter animo con-
sternatus, essem plagarum metu, Interea dum hęc dicimus, me
hercle ait quispiam, quā prolixum ille refert somniū: nimirū &
iudiciale est, Deinde & alius, ohe inquit hybernum somniū, tunc
em impendio in longum protendūtur noctes, nisi forte sit trino-
ctius ut hercules ipse, Mirum profecto quid illi in mētem uene-
rit ut tales nobis proderet nugas, dum puerilis etiā dum memi-
nit noctis, ac somniorū quę iam ob uetustatē dudum sunt obso-
leta, uana est hęc & nimis prisca frigidi loquentia, Atqui, propo-
situm forte illi est ad nos referre somnia sua ueluti ad cōiectores
Sed agedum bone uir, nunquid & Xenophon præter alia quę si-
bi in paternis ædibus acciderant etiā refert ea quę illic noctu ui-
derat somnia? Ne igitur uos lateat uelim, hęc quę in somnis
mihi uisa audistis, haud quāq; esse simulata atq; conficta, nō em
qui ista differuit nugandi se peritū profitetur, perinde atq; qui in
desperatiōe rerū, bello, ac medijs hostibus uitā agit, Deniq; uisa
est mihi nō inutilis esse huius somni narratio, iccirco potissimū
a nobis suscepta, ut iuuētutē ad meliora prouocarem, quo egre-
gias disciplīnas capefferet, Ceterū ita mihi psuasum habeo (quā-
doquidē adolescētia alioqui procliuis est in deterius) Si quis ge-
nerosam naturā forte ob inopiam corruperit, simul atq; secū ex-
penderit e quo rerū statu ad præclaram doctrinā & res optimas
ego animum appulerim, Satis illi superq; satis erit, hoc quod de
nobis recensuimus, tenuisse exēplum, ut ad res arduas atq; opti-
mas anīmetur, Neq; uero est cur pauperiem quispiam exhorre-
at, unde & nos utiq; nescio quales emerſimus, Verum id certe
scio q; ne ullo quidem lapidicida ignobiliōres.

ADVERSVS EVM QVI INQVIT, PROMETHE
um refers in dicendi figura Otto. Lufci. Interprete.

ARGVMENTVM.

Operis fui formulā quandā ac filum defcribit Lucianus caufidicos fubinde taxans, qui orationes a fe confcriptas eo q̃ a ftrepitu forenfi erāt femotæ, deinde etiam dialogos tanq̃ nouitatem affectantes, irridebant, Promethea fubinde Lucianum per contumeliā appellantes, Fuit autem Prometheus quemadmodum de eo fabulatur Iapeti ex Titano geniti filius, hic cum Ioui duos tauros immolaffet, carnes amborum fub uno bouis tergore occuluit, offa fub altero, Iupiter tradita fibi optione, offa elegit, Itaque comperta fraude indignatus, ignem mortalibus abftulit, Prometheus rurfus illum e cœlo furtim in ferula furripuit, quo etiam luteam quandam imaginem a fe formatā animauit, Iupiter re comperta Mercurio iuffit ut Prometheus caucafo Scythiæ monti catenis ferreis alligaret, adhibita ad pectus eius aquila & uulturibus q̃ epate illius pacerentur, Significat autem græcis Prometheus eum qui anteaquam negotium aggreditur mature deliberat, quo contra Epimetheus Promethei frater, illum qui re peracta tum primum incipit fapere, de quibus plura Hefiodus in libro cui titulus opera & dies.

Prometheum igitur me effe ais uir optime, atque id quidem fi ex ea fententia, tanquam ego inftar illius, artifex in luteæ fabricæ, iam agnofco fimilitudinem, Neque admodum grauatiſtuc tibi concefferim ut me lutifigulum uocites, quum uilius ego propemodum exerceo lutum quam barbarus quifpiam e triuio, cur igitur Prometheo in ea re imparem me arbitrer? Cæterum fi orationes meas ſummopere laudaris, tanquam affabre compoſitas, meque in illis extruendis Titanum effe ſapientiffimum prædices, Quis nō uidet uaftram huiufmodi præconio ſubeffe irriſionem,

& plane nasum atticum: quandoquidem nihil extat in scriptis
meis tanta cura elaboratum, quod eximiam spiret sapiētiam aut
talem promethiam idest prudentiam, qua non paulo maiorem
desyderare debeas, Sed aiunt nihil in illis esse uitale, sed omnia
prorsus uideri terrea, atq; ideo indigna esse caucaso, quippe quę
ob ignauia a promethei culpa sint liberrima, Quod si datur, pro
fecto uos qui in causis agendis occupati circa tribunalia famam
aucupamini, Quādo uera illic partium instruitis certamina, pro-
pius ad promethei similitudinem acceditis, Cum uiuis etenim si
mulachris uobis res est & animatis, atq; per deum immortalem
ijs quę uestra opera igneo quodam feruore in mutuam pernici-
em excandescunt, mirum igitur si hæc ad Prometheum non per-
tinent, at forte hoc interest q̃ non ut ille lutea fingitis, sed pleris-
q; ex uobis aurea sunt plasmata, Nos uero sicubi coram multi-
tudine uerba facimus, figlina quædam simulachra ostentamus,
& ut pauloante diximus cū illis quę figularia arte fiunt ex æquo
lutea, adeo ut neq; motum illorum aut uitæ indiciū liceat depre-
hendere, proinde nil aliud in nostris orationibus inuenias q̃ lu-
sum fere aut oblectationem, Vnde dum pressius rē intueor, Ve-
nit mihi in mentem id quod (ut nosti) extat apud Comicum de
Cleone, Cleon (inquit) prometheus idest prudens est re peracta
si forsan taliter me uelis Prometheū appellare, Deniq; & Athe-
niēses ipsi ollarū, & furnorum opifices & reliquos id genus qui
ex luto fabricant prometheos soliti sunt uocare, hac (ut arbitror)
ratione ducti, quia lutea uasa igni decoquebāt, Et si hoc sibi uult
Prometheus, oppido q̃ exactæ iaculatus es, acriq; scommate &
omnino attico a te impetitur, fragiles enim sunt nostrę lucubra-
tiones & ollulis lutifigulorum haud quāq; dispares in quas si la-
pillum conieceris facile cōminuuntur, Sed futurum auguror ut
aliquis nos benigne soletur, ac dicat non ex illis rebus deprom-
ptā esse similitudinem, Sed potius ex operis nouitate quā id po-
tissimum commēdat, q̃ nullius sequutus sum exemplum, Perin-
de quasi Prometheus sua industria homines qui nusq; erant ef-
finxit, animantia profecto forma atq; cultu non ignobilia, deniq;
non iniucunda aspectu, Ceterum haud dubiæ insignis artifex il-
le fuit, cui ne Minerua quidem grauata est opem ferre, quippe

quæ lutū spiritu immisso animarit, ita ut uitale esset promethei simulachrū, Quod qui dixerit non inepte profecto de rebus nostris differuit, & forsā hic omnino sensus fuit uerborum, At mihi quidem non satis est si noua uidear effingere, quis enim uetustiora esse neget nostris illa de quibus hæc deduximus? Nā nisi nouitati etiā accederet gratia, id certe noris q̄ me operis mei puerderet, neq̄ tantum momēti apud me haberet nouitas ut nō protinus illud tanq̄ fœdum & deforme delerem atq̄ pessundarem, Et si tam stupidus fuero ut id non faciēdum intelligam, nimirū commeritus sim a sedecim corrodi uulturibus, quū iam plane cōstet res nouas defectas, uenustatē omnē affectatiōe ipsa exuere, Idq̄ uel Ptolomei ex lago geniti exemplo, Is quū ægyptiorū quibus imperitabat captare beniuolētiā nouitate uellet, camelum bactrianam prorsus atram, & hominē bicolorem cuius corpus partim nigror extremus, partim ingens candor obduxerat, res profecto recentes & nemini antea uisas in egyptum adduxit quo eas spectaculo exhiberet, Itaq̄ post pleraque alia in theatro spectanda proposita, nouissime camelum quoq̄ & hominem semialbum, quibus uehementē admirationē cunctis sese allaturū putabat produxit, Porro ægyptij ad subitum cameli aspectū attoniti, parum absuit quin exilientes effugerint, Erat hæc undiq̄ ornata auro, purpuraq̄ instrata, frenum illi margaritis ac gēmis conspicuum, adeo ut Darij cuiusdam, Cambylis aut Cyri opes queas agnoscere, Cæterum conspecto homine quidam in risum soluti sunt, nonnulli uero portētum abhominabantur, Ptolomeus igitur ubi sensit ægyptijs nouitatem non perinde probari aut admirationi esse, atq̄ ea quæ essent decora & omnibus suis numeris absoluta, cœpit & ipse negligentius solito tractare hominē coloribus partiū & minore in precio habere, proinde dimissum a se Thespidi cuidam qui iucundo tubæ concentu exhilarare nouit conuiuia, dono dedit, camelus item quū nemo eius curā gereret interiit, Ita & mea lucubratio ne camelus sit inter ægyptios plurimum uereor, sunt enim qui frenum admirantur & purpuram, Siquidem ex duabus rebus multo omnium pulcherrimis cōstat, dialogo plane & comœdia, Quamuis ne id quidem mihi satis esse uideatur ut decorum obtineat, nisi etiam cōcinne

omnia suis numeris consistant & apte inter se cōmīstio congruat, Fieri enim potest ut ex duobus pulchris q̄ maxime prodigiosa reddatur compositio, Veluti in promptu est hippocētaurus non modo non amabile animātis genus uerumetiam (si phas est credere pictoribus) contumeliosissimum, In propatulo nāq; est est horum inditio qua illi sint temulentia & quomodo in mutuas cædes debacchentur, Verum enim uero quid nī perquā uenustum fuerit id quod ex duobus optimis constitit: quemadmodum ex uīno et melle suauissimam arbitramur ambarum rerum commīstionem, At ego quidem non admodum contēderim lūcubrations nostras esse huiuscemodī, timeo enim ne utriusque decorum confusio insolita corruerit, Cæterum nō ingratus fuit ab initio dialogus, qum domi per paucos deambulationibus ageretur, nimirum illinc (per Iouem) coorta studiorum exercitatione, Neq; minorem gratiam meruit comœdia que se baccho exhibuit, in theatro uersata, ludicris atq; ridiculis gesticulationibus dedita, obstrepebat illa maledictis, motus dabat in compositos ad tybiæ modulum, deniq; aliquando prorsus anapesti numeris in præceps rapta, dicterijs philosophos dialogi amicos incessuit, curiosos subinde eos appellās quasi nugas de rebus sublimibus prodant, in aere incedant, nubium sint habitatores, pulicum saltus dimetiantur, & ea quæ in aere fiunt explorent, Idque ferme unicum comœdiæ propositum fuit argumentum, ut conuitijs bacchanalem libertatē in philosophos effunderet, Quo cōtra dialogus sane quam uenerabilem præseferbat cōsuetudinē eorū qui de natura atq; uirtute philosophabantur, Itaq; sicut grauiissimum sonum ab acutissimo musici bis diapason harmonica ratione distare prouerbio tradunt, haud aliter nos ea quæ æque dissident, ac difficile in unam compaginem coeunt, ausi sumus cōiungere, Proinde rursus metuo ne Prometheus tuum referre uidear, dum masculum fœminæ commisceo, & ideo Prometheus mihi supplicium subeūdum sit, Siue potius imponere auditoribus dicar, risum comicum ipsis sub philosophica dignitate, quasi ossa sub adipe apponendo, & id quidem furti non nihil est & ipso facto furti deus, Sed istuc obsecro solum, ne scriptis nostris furtiua inesse prædices, nam cui suffuraremur hircoceruos

**& monstra illa quæ flectere pinos dicuntur, nisi ei qui talia clam
nobis suomet Marte composuit? Attamen quid oro faciemus?
manendum certe arbitror in præscripta sententia nobis est, quan-
do mutare consilium, non est Promethei opus, Sed Epimethei
potius.**

NIGRINVS, SIVE MORES PHILOSOPHICI

Ottomaro Luscinio Interprete

ARGVMENTVM,

Nigrinum Platicum philosophum, ueluti specimen & exemplar proponit, h̄s quia uulgarī strepitu semoti, diuinarum & humanarum rerum contemplationi omnes suos conatus destinant, Taxat deinde suorum temporū mores, Romanorum fastum, insolentiā, & luxū subinde, non minus graphice q̄ eleganter describens,

EPISTOLA,

Lucianus Nigrino Salutem, Quemadmodum prouerbio dicitur, Noctuā athenas, ridiculum sane est illuc ferre noctuas ubi q̄ plures sunt, Ita & ego nimirum Nigrine si ad te scriberem, librumq̄ mitterem quo uim meam in dicendo ostentarem, quandoquidē uere tum athenas ad mercatum ferrem noctuas, ridiculus ab omnibus iam plane habear necesse est, Verū enim uero, qum animi mei qualitatem, ex sermonis tui uehementia immutatam esse tibi aperuero, Thucydidis dictum haud immerito hac ratione suffugerim, Imperitiā (inquit) confidentes, perspecta eruditio trepidos facit, Cæterum nobis non tam imperitiā confidentiæ ausam prebuit, q̄ ingens eloquentię qua polles amor, Vale.

AMICVS ET LVCIANVS.

AMICVS

Pape quā elatus & impendio grauis ad nos rediisti, Indigni enim tibi uidemur quos aspicias posthac aut quibuscum conuerseris, quorum uē itidē fruaris colloquio mutatus namq̄ subito prorsus similis appares homini cuiuspiam arroganti ac omnia simul despicienti, Plurimū itaq̄ gratū nobis foret, si exponeres unde istec tibi insolentia queue eius

esset causa. LVCI. Quidnam aliud prædilectæ amice & felicitas
AMI. Quomodo ais? LVCIA. Ego ad te obiter ex hac uia ue
nio felix redditus, & ut eo nomie utar quod in scenis est frequēs
πρόδωξις idest ter beatus, AMI. Me hercle in tā breui? LVCI.
Et maxime quidem, AMI. Sed quid tandem est unde superbis?
non enim iniucundū auditu id fore arbitror, si modo omnia nō
quasi in capite aut sūma solū, sed accurate omnino singula queq;
nobis ex te liceret cognoscere, LVCI. Haud quaq; mirandum
istuc tibi uideri debet, quandoquidem (per Iouem) ex seruo in
genuus, ex inope uere diues, & ex demente inflatoq; iam euasi
modestior, AMI. Multo maximum quidē hoc est, Sed mihi non
dum satis perspicuum quid dicas, LVCI. Conferebam me in ur
bem medici quærendi gratia qui me oculorum malo uehemen
ter tum ingrauescente leuaret, AMI. Noui hæc omnia & ut dili
gens tibi contingeret bonusq; etiam atq; etiam optauī, LVCI.
Itaq; quum post multa compellādu mihi Nigrinus philosophus
platonicus uideretur, diluculo consurgēs, quo eum conuenirē,
pulso hostium, atq; a puero internuncio uocatus, ingredior, Ibi
forte eum offendo libro intentum, quē manibus tenebat, qui ue
terum sapiētum imagines per gyrum complectebatur, Erat pro
inde tabella in medio proposita quæ geometriæ figuras descri
ptas continebat, & sphaera item arundinea ad orbis uniuersi imi
tationem (ut conijci poterat) fabricata, Excepit autem me homo
perhumaniter primum, deinde sciscitatur quidnā agerem, Ego
illi omnia narrabam ex ordine, Deniq; haud absurdum mihi ui
debatur ut & ego uicissim ex eo cognoscerem, quo in statu rerū
uersaretur, & num illi rursus secedendi in græciam animus esset,
Is uero (o fodalīs) de talibus tum exorsus rebus ex animi sui sen
tentia differere, tātaq; me respersit uerborum ambrosia, Vt tum
sirenes illas illas (si modo aliquæ uspiam extiterunt) tum Lusci
nias & ueterē Lotum Homericum palam sermone suo cōmons
traret, Digressus dehinc ad præconium philosophiæ, eiusq; li
bertatis quæ illam comitari solet, Irridere cœpit ea quæ uulgu
s bona existimat, puta opes, gloriā, principatum & honorē, au
rum proinde & purpuram, Quæ ne mihi quidē ante hac minus
& uulgo uti conspicua probabantur, Cæterum ubi hæc uerba in

tra mentis mee penetralia diligēter recōdissem mox in diuersum tractus, quo nam modo actum esset mecum, conijcere nō ualebam, Modo enim ob diuitias, argentum, & gloriam, res potissimum a me adamas, tristatus, quum nihil non agerem, a lachrymis tamen tantum temperabam, eo quod illa predicta certis argumentis explodi uiderem atque comminui, At modo abiecta hæc mihi & deridenda uidebantur, gaudebamq; ex caliginoso quasi aere prioris uitæ, nobis in serenitatem & ingentem lucem patere prospectum, Accedebat huic rei nouitas insignis q̄ oculorum cruciatus mihi iam exciderat e memoria, quando acrior uidendi uis sese menti insinuabat, prius enim ignorantia nebulis cecutientem animum circumtuleram, Proinde ex nouitate ista rerum progressus paululum, illo traductus sum ut minutitas quasque res elato arduoque animo despiciam, Id quod efforce uis eloqui, Vnde & a te modo ueluti superbi simus & arrogantes dicteris impetimur, Denique (ut uidere uideor) idem nobis accidit a philosophia, quod Indis (ut fertur) a uino, Nam quum alioqui natura illis esset plus equo feruida, hausto meratio re uino, mox uehementer inebriati, mercedem intemperantiæ duplatam reportarunt insaniam, Quod & mihi iam usu uenit qui ueluti numine quopiam afflatus & temulentus tibi obambulare uideor ob auditos sermones, Atqui istuc non est inebriari, sed sobrium esse & temperantem, AMICVS. Cuperem audire sermones illos si fieri posset, neque indignum tibi uideri debet ut eos recenseas, aures prebente amico, qui etiam paria tecum colit studia, Id sane est quod ego æquum apprime iudico, LVCIANVS. Bono es animo uir opime, qui iuxta Homeri dictum hortaris sua sponte properantem, eumque qui tibi cursu anteuerterit, Ipse namque abs te efflagitalsem ut me audires narrantem, quandoquidem te mihi testem erga uulgum assistere dedero, ne præter causam me insanire arbitretur, Ceterum feci ego mer mihi iucundam hanc meditationem, etiam si præsens mihi adsit quispiam, bis aut ter dicta quæque mecum quotidie memoria uolutando, haud aliter quam amatores qui ægre absunt ab amatis, tum enim ultro citroque dicta aut facta repetunt me.

memoria, & ubi ijs immorantur, egrum animum decipiunt, amatis
absentibus, non aliter quam si coram essent sese oblectando; Ita-
que existimant se tunc in animo amatoria miscere colloquia, &
æque letantur ut nuper quando illis dicere talia contigit atque
audire, affixo interea rebus præteritis animo, nam illarum me-
moriam, præsentibus utcumq; succurrere non cessant malis, Haud
dissimiliter & ego destitutus iam philosophiæ præstantia, ubi uer-
ba iam olim audita congero, repetoque memoria, non medio-
crem accipio consolationem, Denique uirum hunc intueor per-
inde atque faciem is qui longa nocte iactatus est in pelago, sem-
perque illum quasi negotijs meis assistentem conspiciari me arbi-
tror, eaque ad me loquentem quæ maxime ad illum pertinent,
eiusque sunt propria, Adde q̃ & uocis sonitus auribus obstre-
pit siquando pressius uultum eius contemplatus fuero mente,
adeo ut uere illi coueniat quod est apud comicum, stimulum
reliquit auditoribus, AMICVS. Missa iam facito uir admiran-
de ista præludia, atque ab initio repete quæ illum audieris dicen-
tem, non enim mediocriter me istis tuis ambagibus excrucias,
LVCIANVS. Recte mones & sic facto opus est, uerum isthuc
scire uelim mi amice, num histriones quandoque tragicos aut
comicos uideris dum poemata corrumperent ac perperam age-
rent, a coetu hominum exhibari & eijs, quum tamen fabulæ ple-
runque non modo non essent uiciose sed etiam alijs præcellerent
AMICVS. Non paucos uidi tales, sed quid tū? LVCIANVS
Vereor interim ne ridicule tibi rem agere uidear, quippe cum
cuncta inuoluendo citra ordinem, corrumpe dōue id quod inge-
nij mei hebetudo assequi nequeat, Vnde & tu sensim in ani-
mum inducas tuum ut damnes fabulam, Cæterum quod ad
me attinet non admodum inoleste feram, Argumentum mihi
nonnihil ingerit difficultatis, concidit enim iam plane & decorū
perdidit, Verum meæ istę sunt partes, Quod quidem in uniuersum
te meminisse uelim, meo Marte hæc esse dicta, Poetamq;
ipsum Nigrinum qui longe abest a scena, parumq; curat theatri
negotia, erratorum huiuscemodi prorsus esse infontē, Ego em̃
sum qui apud te mei periculū facio, actor nimirū earū rerū quas

memoria assequi ualeo, cæterum pronfciatione a tragico haud
quaquam differens, Itaque sicubi minus quam par est dixerō, isthuc tibi in
promptu sit quod fuerit melius, & quod aliter forte poeta narrasset,
Proinde si me exhibilaueris nihil est cur inique feram, AMI, Age
dum per Mercurium egregio & ad normam rhetorum compo
sito usus es proœmio, Quamquam & illud uideatur posse adiū
gi quod breuis tibi cum Nigrino fuerit conuersatio, quodque parum
apte ad precipiendos sermones quos mox eras narraturus, te præ
paraueris, Pauca enim memoria complexus es, quoad fieri po
tuit, ea sunt quæ ex multis tenes, Nunquid hæc quoque eras di
cturus? Sic igitur habeto talia, ac si omnia forent a te prædicta,
Denique erga me nihil opus est hijs, qui alioqui ad acclaman
dum tibi & applaudendum propensus sum, nisi diutius cunctan
do, me audiendi spe frustreris, tunc enim iniuriæ memor acutissi
me aduersum te sibilabo, LVCI. Et hæc ferme sunt quæ potissi
mum dicere uolebam, nisi, tu uerbis tuis illa mihi præriperes, Ita
que de hijs hætenus, Neque uero oratione quapiam disseruero
de omnibus quemadmodum a Nigrino factum est, quum ad id
nostræ non accedant uires, Neque uero iam satis conuenit huic tam
to uiro quod nos eius nomine referemus, Vnde uereor ne histri
onibus illis quodammodo similis siam, qui sæpenumero Agamem
nonis, aut Creontis, Herculisue personam representantes, auro
amicti, toruum tuentes, & late hiantes, tenuem tamen ac exilem
edunt uocem, eamque adeo muliebre ut multo sit quam Hecubæ
aut Polyxene depressior atque humilior, Igitur quando & id uicio
datur si maiorem iusto capiti meo personam coner circumdare, ha
bitum subinde uilem ac indecorum reddendo, nudus te alloqui uo
lo & minime personatus, ne forte fortuna cõcidens, heroa simul
deturpem quæ referre molior, AMI. Vir hic non cessabit me ho
die tragœdia sua scenaque obtundere, LACI. Desinam modo &
ad institutum nostrum me uertam, Principio laudem graciæ &
uirorum atheniensem Nigrini memorabat oratio, eo quod a teneris
citra luxum in philosophia educati, neque ciuile ullum aut exterum
delicias ad se afferre paterentur, Quinpotius malo huiusmodi
laborantem qui illuc diuerterit, sensim ad bonam frugem tradu
cunt, quum obiter eum erudiunt, & ad uictus mediocritatem redi

gūt, Itaq̃ ex opulentorū numero in quēdā sermo incidit perq̃
insignem & plurimū ponderis, uario amictu, auroq̃ prefeferen
tem, Erat is longo famulorum comitatu quibus cū Athenas cō
cesserat longe lateq̃ conspicuus, Atq̃ ideo unus sibi felix inter
Atheniēses uidebatur, ac dignus in quē omnes cōuerterent ocu
los, Verum illi hunc miseri homuntionis loco habebant, Deniq̃
quoniā in urbe libera palam prohibere nō poterant cuiq̃ ne suo
more uiueret, docere hominem benigne & citra morsum adorti
sunt, Nam qum in gymnasijs & balneis non sine molestia famu
letio suo obuios passim stringeret, dicente quopiam ueluti clau
culum ne ille audiret (alio enim uultum intenderat) uir iste timet
ne obiter pereat dū lauatur, Num ignorat quanta pax sit balneis
ad quid igitur hic exercitu opus? Ille audiens id plane quod erat
iā erudiebatur, Deinde ubi uestitu uarij coloris & purpura exue
batur, urbane admodum florulentos colores quidam carpsērūt
hiscē uerbis, Ver̃ (ut uideo) nūc appetit, & unde nobis hic pauor?
& forsan matris suæ est filius, hīs eum dicterijs atq̃ alijs morde
bant, anulorum multitudinem, comæ curam præmagnam, ac ui
ctus intemperantiā subinde notando, Neq̃ uero dum hæc age
rent suę illos puduit inopiæ, Qua re permotus homo iste paula
tim cœpit resipiscere, Ita ut seipso longe melior ex hoc plebis in
citamento & doctrina Athenis discesserit, Iam uocē quandā me
morabat in quinquatribus miueruæ festis quasi ex composito a
cunctis emissam, hanc plurimū probabat, eo q̃ ciuis cuiusdā qui
tincta in ueste uisus erat culpam deprecaretur, capto em̃ illo, &
ad ludorum præfectum perducto, Ibiq̃ ob trāsgressam a se legē
accusato, exclamauit ex cōmiseratione populus, dignum hunc
esse uenia qui amictū alium non haberet, Eserebat dehinc Nigri
nus præconijs libertatem Atheniensium, uictum citra inuidiam
serias & quietem quam apud eos plurimam inuenias, Denique
concors omnibus philosophiæ studium, non parum habere illic
momenti demonstrabat ad pueros atque integros mores conser
uādos, Studioso proinde uiro qui diuitias aspernari didicit, qui
q̃ honeste natura duce uitā agere secum constituit, eiusmodi ge
nus uiuēdi quod Athenis est q̃ maxime aiebat cōgruere, Quo
contra eum qui nimio opū amore teneretur, cui animus totus in

airo hereret, quicq̃ purpura & imperio omnem felicitatem me
tiretur, ne gustum quidem percipere libertatis, nihil libere aude
re loqui, & a ueritatis contemplatione prorsus exulare, quippe
in seruitute & adulatione per omnia ætatum curricula educa-
tum, Deinde huic qui omnem uoluptati animum immerferit, il-
lique soli seruire decreuerit, atq̃ ideo exquisitarum epularum,
potationum, et rerum uenerearum amicus, sonis & cantu, sordis
q̃ cantilenis atque corruptis sese oblectat, uersutus plane, men-
dax & impostor, huic inquam recte conuenire dicebat cum ur-
bis Romanæ conuictu ac consuetudine, in qua rebus quas ille
tantopere adamat, plenæ sunt omnes uiæ, fora omnia scatent,
adeo ut in procliui sit uoluptatem quacunque uelis porta aper-
ta intromittere, modo per oculos, nunc per aures, nares, guttur,
atque pudenda, qua simul cum perpetuo meatu, turbidoq̃ flu-
xu isto, aditus paratur adulterio, auaricię, perisurio, atq̃ id genus
sceleribus quæ uoluptates illas comitari solent, At uero sensim
interea submersus nimia uoluptate animus, in diuersum trahi-
tur, pudore destitutus, iustitia atq̃ omni prorsus uirtute, Quo
pacto em̃ hijs bonis patere queat locus limo sordeq̃ repletus?
in quo præter sœda illa agrestiaq̃ desyderia nihil florere inueni-
as? Huiuscemodi bonorū hanc urbem magistrā esse predicabat.
Et quidē ego (inquīt) cum primo ex grācia me huc conferrē, ne-
q̃ longe abessem, mecū ipse cōsistens rationē poscebam, huius
meæ profectionis, Homericū istud subinde iactando,
O nimium infelix phœbi cur lumina linquis.

Grāciam uidelicet, & fortunas illas, uitæq̃ libertatem, Num
huc concessisti ut præsentem rerum tumultum spectares? Syco-
phantas, Viros in fastum elatos ex blando saluatorum alloquio
cornas splendidas, assentatores, cædes, testamentorum expecta-
tiones, & fictas amicitias, Aut quid tandem tecum decreuisti
quod ageres, cum neq̃ uti legib⁹ queas, neq̃ cōmode absolui?
Capto igitur consilio, & non aliter q̃ Hectore Iupiter (ut aiunt)
Ita ego memet subducens ex sagittis Cæde & funesto de
sanguine deque periclis. domi posthac desidere in animum
induxi, uitamque hanc quæ uulgo muliebris & meticulosa ui-
deri solet alijs prætuli, philosophiæ, Platonis & ueritatis subin-

de fruens colloquio, Deniq; quasi in theatro editum quempiam locum obtinens, in tanto hominū conuentu e sublimi prospecto quid illic agatur, Et quidē bona pars ex hijs quæ uidentur oblectat et risum ciet, pars uero constanti uiro rerum experiētiā suggerit, Ceterū si mala quoq; laudare necessum sit, sic uelim tibi persuadeas, ne ullum quidē certamen uirtutis esse maius, quo animū tuū certius explorare ualeas, q̃ illud quod in urbe comperias, si illic cōuerſeris, Magnarum sane uirium est talibus reluctari desyderijs, rapientibus te quaquauerſum & occupantibus, tū ijs quæ uideris, tum quæ audieris, At qui Vlyſsem tum recte expedit imitari, præternauigando ista, Non quidem uinculis implicitum, & auribus cæra obturatis, quis em̃ isthuc nō exhorreat? Sed præstat audire omnia atq; solutum esse, Vereq; superbo animo cum philosophia (quam solam admireris licebit) ubi tantam tecum expenderis dementiam, fortunæ bona despiciere, ac ueluti in scena & multorum personatorum fabula, hunc uidere qui famulus est, dominum progredi, illum qui diues est, pauperem, alium ex inopie satrapam prodire aut regem alium huius amicum, alium hostem, alium profugum, Illud deniq; potissimum intueri iuuat, q̃ uel fortuna teste, lusu quodam res humane hinc inde feruntur, quādo iam in confesso est, nihil prorsus esse firmū ac stabile, Quanc̃q; cum hæc omnia nemo quotidie non uideat, tamen inuenias qui opibus inhiant atq; potentia, quiq; eos maximopere ambiunt e quorum nutu hæc dependent, hanc potissimū ob causam, ne concepta de hijs rebus sp̃s sua frustrentur, Ceterū ea quæ ad risum accommodata esse dixi, quibus uidelicet te oblectare queas, nunc tibi prodā, Inprimis nō uideo quomodo ridiculi nō sint locupletes ipsi, qui ostentant purpurā, protendūt anulos, frugalitatē plane & cultus neglectū infectāt, Quodq; iā recens receptū est aliena uoce & quasi per interpretē obuios alloquuntur, satis benigne cū illis actū esse putantes, si tantū seipsos ijs prebeant spectandos, Taceo parumper digniores qui se etiā adorari patiuntur, neq; id a longe (quemadmodum perfis mos est) sed inflexus ac pronus sis oportet procul, antequam accedas, deniq; ut animi affectum ac submissionem, corporis quadā similitudine pādas necesse est, Deinde pectus deosculeris licebit

aut dextrā, Quo nomine beatus sane atq; cōspiciuus alijs uidebe-
ris, quibus id non est permillum, Ille uero quisquis est, mirum
q̃ diu eodē in loco consistit, seq; decipiēdum exhibet, Qua in re
uel istam potissimū laudo inhumanitatem, q̃ ori nos appropin-
quare nō sinūt, At qui ignoro num heri tales potius ridiculi sint,
an isti magis qui heris in om̃ibus obsequuntur, eos accedunt atq;
colunt, nocte media surgunt, in orbem ciuitatis cursitant, dein
de exclusi rediguntur ad seruos, canum, adulatorum aliorūq; id
genus insolentiam equo animo tolerant, unicū tantæ acerbittatis
ac molestæ circuitiōis præmiū reportantes, coenam scilicet illā
egregiam grauēq; Vnde multæ in posterum calamitates emer-
gant, iam quis non uidet quantū ibi iniurgitent, quantū uini præ-
ter rationē imbibant, quanta & inania loquātur? Postremo quæ-
ruli, & omnia ægre ferentes abeunt, coenā damnant, aut passim
inter coenandū contumeliā, herum dehinc insimulant parcitatis,
Pleni nō minus haud multo post uomūt in angiportus, pugnas
cient apud ganeum, deinde interdiu iacentes, medicis facessunt
negotium, quo deambulent, deniq; iam nouiter ex hoc ordine
quidam reperti sunt quibus egrotos esse minime uacat, Proinde
ex mea quidē sententia assentatores omnē ferme perditionis ac
fastus materiam heris suppeditant, hac re potissimum q̃ aurū &
opes eorum tantopere admirātur, Mane em̃ ubi primū illuxerit
implent uestibula, Hinc ubi eos compellant, insignes struūt titu-
los, quippe dominos nominant atq; magnates, Quid igitur fa-
cturi sunt heri, nunquid inique egerint si se estimant quales præ-
dicātur? Igitur si parumper adulescentes isti cōmuni uoto ab hac
spontanea seruitute abstineant, quid iam aliud restat, q̃ q̃ domi-
ni uicissim ad pauperū fores ueniant, rogatū ne diuitias suas spe-
ctare negligant, neue felicitatem tantā sine teste relinquāt, Nam
cum diuites non tā opum ardent desyderio, q̃ concupiscunt ex
opibus estimari felices, profecto parum iucundū est & minime
utile, splendor habere mensas, & ampla domicilia, neq; opere
precium uideri potest præpulchras habitare ædes neq; aurū pos-
sidere aut ebur, sit non adlit quispiā qui hæc admiretur, Quod si
dabitur, haud dubie oportunū erat diuitibus hanc fastus & inso-
lentia occasione eripere, hac uia potissimum, ut tanti non facere

mus rerum potentiam, quo explosa superbia, diuitiarum luxus
hoc prætectu simul retunderetur, At nūc uideas seruorum uul-
gus ad hanc arrogantiam dominos surrigere, atq; istuc quidem
si tantum indocti facerent, qui imperitiam suam palam profiten-
tur, tolerabilis uideri posset, sic enim inscios rerum ac prorsus
rudes agere par est, Verum multo maximū est atq; grauissimū,
maioriꝝ dignum fanna, quod committunt qui se philosophos
simulant, Qualiter enim obsecro affectum me credas, sicubi ho-
minem decetioris instituti, adulatorum turbæ insertum uidero:
quibuscum appareat insignem quēdam stīpare herum, simulq;
cum alijs de cœna dissertantibus uerba miscere? Nam istiusmo-
di qum uestitus elegantia ceteros præcellant, magisq; sint quam
alijs conspicui, Hoc me male habet, q; nūq; commutant amictū
qum tamen alioqui per omnia haud dissimiliter ludant fabulam
Deniq; quopacto hosce cum adulatoribus conferam, si comme-
morem quē agunt in conuiujs nescio, Quanq; enim non ingur-
gitent sese insolentius, tamen in propatulo crebrius inebriantur,
fersus omnib; surgunt, multa admodum loquuntur quē alios
scire dignum putant, Ex hijs nonnulli qui habentur urbaniores,
prouocati cantillant, Quæ quidē omnia qum Nigrinus deriden-
da esse censeret, potissimū tamen ad hunc gregem pertinere aie-
bat, qui mercedis gratia philosopharētur, & uirtutem ueluti ue-
nalem in foro exponerent, Studium & mores huiusmodi, officī
nam uocabat & tabernam, Dignum equidem putabat, ut qui ali-
os docturus erat contēnere diuitias, ipse prius eius doctrine spe-
cimen de seipso preberet, & altius quippiam q̃ quēstum saperet
Id quod ipse Nigrinus sedulo agens, ab instituto nūq; deflecte-
bat, non solum gratuito studiosos erudiens, sed etiam ijs quibus
res nō suppetebat ex suo impertiens, Superfluitatē ille omnem
abhorrebat, tantum abest ut quæ ad se non pertinerēt appeteret,
Rerum iacturam non plurimi faciebat, adeo ut neq; agrum nō
longe ab urbe situm, quem possidebat, aliquot annis uisendum
curarit, uerum ne ab initio quidem quando in ditionem ipsius
ager concesserat adduci poterat, ut illum ad se pertinere consite-
retur, Id forte arbitratus q; harum rerum haud quāq; summis do-
mini secundum naturam, sed ex lege & hereditaria successionē,

Vſū quidē in incertū accipientes, breui momēto domini eſtimāmur, deinde ubi e uita exceſſerim⁹, aliū hoc fruetur titulo, Multa preterea habuit in prom tu conſimilia exempla, quæ ijs proponeret quibus talia imitari cordi erat, Victus uetabat ſuperfluitatem, exercitationem corporis uiribus commenſuratam exigebat, Vultus reuerentiam, uestitus mediocritatem, deniq; in primis animum ſecum minime diſſidentem, & morum placidam quandam comitatē poſcebat, Sedulo non minus admonendos duxit illos quibus idem ſecum erat contuberniū, ne recte agere comperendinarēt, Id quod ferme uulguſ hominum facit, qui ex præſcripto uicturi, feſtos dies & inſignes deligunt, a quibus dolum & fraudem deſerere incipiunt, eaq; facere quæ uirum bonū maxime decent, Non enim ullam moram tolerandam iudicabat ſicubi impetus animi ad res honeſtas incitaret, Neque uero neſcius erat pleriſq; philoſophorum ſic uiſum eſſe, q̃ moleſti labores & anxij, ad uirtutem capeſſendam exercerent iuuentutem, ſingulareque ex impoſito onere robur huic ætati atque firmitudo accederet, Vnde non pauci reperti qui uinciri eam præceperint, alij flagellis cædi, alij aliquanto benigniores, ferro cutem iuuenibus corradere aggreſſi ſunt, At uero Nigrinus robur huiusmodi ac fortitudinem in coercendis affectibus primum parari in animo uoluit, Et optimum quemque præceptorem debere animi eius quem docendum ſuſceperit, deinde corporis & ætatis, poſtremo etiam educationis habere rationem, ne imparia uiribus præcipiens, merito ab omnibus arguatur, multos em̃ obijſſe mortem aſſeuerabat, qui preter rationem talia ſubiſſent imperia, unum ego qui hæc mala guſtauerat coram uidi, is ubi primum ſenſit uerum uiuendi iuſtitutum, illinc auſugiens ad Nigrinum diuertit nūq; ad priores magiſtros rediturus, neq; uero me clam eſt alioſue quantum profecerit, Conuerſus dehinc ad alia Nigrinus in tumultuarios homines incidit, & uulgi in urbe ſtrepitum, quod genus ſunt ſpectacula theatri, equorum currentium certamina, aurigarum ſimilitudines & equorum nomina, quibus de rebus omnis in angiportis ſermo eſt, plurima eſt hæc & uere equina uecordia, quæ multos inuaſit etiam de ſtudioſorum numero, Deniq; hauđ multo poſt aliam tangebatur fabulam,

de hijs uidelicet quę circa testamenta & res mortuorum tractan-
tur, adiiciens Romanorum filios, per uniuersam uitā, hāc unam
solum uocem quam edunt in testamēto, uere emittēre, dū aiunt
ueroꝝ in bonorum nullos se relinquere successores, Quę quā
diceret, a risu mihi temperare non poteram, eo q̄ & inscitiam se-
cum simul sepeliri contenderent, & dementiam suam aperte in li-
teris confiterentur, Sunt enim qui simul secum omnem precio-
sum amictum quo in uita usi sunt, comburi uelint, alij nonnul-
los ex seruis manere apud sepulchrā, quidam monumentorum
statuas coronari floribus, unde cōiungere licet, q̄ ne in morte qui-
dem resipiscunt, Proinde ex hijs quę post obitum fieri mandāt,
in promptu est facili coniectura deprehendere, quę per omnia
ætatum interualla gesserint, Nempe magno ere mercati sunt ob-
sonia, uinum in conuiuijs cum croco & aromatis diluerunt, un-
guenta biberunt, media hyeme rosas affluere studuerunt, non
tam aliam ob causam quam quia rare tum erant & intempestiue
Cæterum quę tempori accomodata fuerunt & secundum na-
turam, ueluti uilia contemplerunt, At qui istuc ferme potissi-
mum carpebat Nigrinus q̄ nemo illorum esset qui recte nosset
quomodo aut quatenus fruendum sit ijs rebus quas tantopere
concupiscunt, Transgrediuntur enim (aiebat) promiscuo usu re-
rum fines, ac omnia confundunt, deniq; animam prorsus omnia
que ex parte conculcādam subiiciunt uoluptati, Non per fores
(ut in tragœdijs & comœdijs dicitur) Sed aliunde irruentes, So-
locissimum igitur nominabat genus istud uoluptatum, In eam
ferme sententiam & illa crebro iactabat, quę sermonis censores
(quos tum imitare uidebatur) agere plerunque constat, Nam
ut quidam deum tauri opificem reprehendit quod non oculos
præposuisset cornibus, Ita hic fertis caput cingentes arguebat,
quoniam ferti locum nescirent, Si enim inquit rosarū & uo-
larum odore capiuntur, cur non potius nasum coronāt quo plur-
rimū ex odore possint haurire uoluptatis? Ridebat deinde eos q̄
mēse plus q̄ couenit sūt studiosi, nepe quibus nimia cura est cir-
ca iusculorū uarietates, & apparāda bellaria, eo q̄ tantilli tēporis
& momentaneę uoluptatis gratia, tantis se implicarēt negotijs,
Quatuor em̄ digitis, etiā lōgissimū cuiuscq; hūani colli lōgitudinē

metiebatur, cui summo labore laborarent omnia, At qui iam plane constat cibos emptos nullam afferre utilitatem, anteaq̃ edantur, neq̃ ideo iucundio rem esse satietatem quia maiori paratur impendio, reliquum igitur est ut uoluptatem illam quæ in transitu est, cibi in aluum transmittendi, tã magno constare credamus Merito igitur inscijs hæc aiebat accidere, & qui ignorarent quæ uerius dicerentur delicię, nempe quas philosophia ijs suppeditat qui laborem rebus alijs pretulerint, Proximus sermo erat de balneis, multa ibi de comitatus copia, deq̃ famulorum contumelia dicebantur, quopacto procumberent illic, quos protinus efferrinecessum sit, Qua in re maiore odio dignum est, quod non modo in balneis sepiissime sit, sed etiam in urbe, Præcedere oportet ibi nonnullos ex seruis qui clamore suo heros commonefaciant itineris, sicubi cliuus sit transeūdus aut cauea, quo pedibus maturius prospiciatur ne ledantur, Nihil autem eque absurdum est minusq̃ conuenit q̃ alieno ore ad capiendū cibum nō egere, neq̃ manibus, auribus non esse opus alienis ad auditum, & tamē quum ipse ualeas oculis, alterius cuiuspiã speculatoris officiū admittere, qui te tanq̃ calamitosum hominem & uidēdi beneficio destitutum admoneat, tali quidem uoce quam æquum sit audire membris orbatum, & proprio ægre fidentem auxilio, Atque hæc quæ dixi fiunt luce meridiana, & in medijs foris, ab ijs potissimum qui urbes susceperunt gubernandas, Hīs alijsq̃ multis ex ordine dictis, Nigrinus loquēdi finem fecit, At ego hæcenus audiendi cupidine captus obstupui, id solum ueritus ne sileret, Quod simul atq̃ tandem contigit, Phæacum qui Vlysses iam olim audierunt me corripuit affectus, Diu nanq̃ hominem intuitus qui me uerbis suis demulserat, deinceps uertiginē mihi oculos occupasse sensi, omniaq̃ quæcunq̃ agere tentarem simul esse confusa atq̃ permixta, hinc defluit sudor, hinc me loqui quædam tentantem, multa detinent, aguntq̃ in præceps, uox deficit, oberrat lingua, postremo hesitans ac cogitabūdus prorumpo in lachrymas, Quæ omnia iccirco mihi acciderunt quia nō in superficie audita substitit oratio, sed ad ima penetrans, & exacte id quod minabatur feriens, lætale uulnus effœcit, Ipsum etiam (si dicere phas est) discindens animam, Nam si philosophorum mihi iam

orationes tractandę sint, id plane dicam quod sentio, Non admodum dissimilis mihi uidetur homo bonę indolis tenero cuidam scopo, Sagittarij autem multi sunt quibus pharetrę exuberāt iaculis, idest uaria & multiplici dicendi ratione, Ceterum non omnes recte in signum tela torquent, Quidam enim neruum uiolentius q̃ decebat intendentes, metam quidem tenent, Sed pręictus uehementia, telum scopon preterit, animumq; ex uulnere solum hiantem relinquit, Quo contra alij nimium lenti atque remissi sunt in contrahendo neruo, quorum tela quę ex emissione pigra sint ac languida, ad scopum quidem non perueniunt, Quin in medio itinere plerunq; deficiunt ac prolabuntur, Q; si quandoq; metam contingunt, superficiem tantum uibrant, nec uulnus profundum faciunt, eo q̃ forti impetu non erant detorta Igitur quisquis bonus est futurus sagittarius, perinde atq; hic noster Nigrinus, Primo accurate contemplabitur scopum, si nō sit mollius q̃ sagitta, aut forte durius, fieri enim potest ut scopū aliquid quod nullo prorsus telo penetrari possit, Quod simul atq; uisu deprehenderit, tum iacula quidem ungenda sunt, at nō ueneno quęadmodum scythis mos est, neq; succo ut curetibus, sed mordaci sensim ac dulci pharmaco, quo nimirum unguēto usus Nigrinus, exacte profecto iaculatus est, Quippe sagitta constanter immissa, & cuncta citra transitum discindente, pharmacum deinde uulneri ingerit secum, quę permanet, quod plurimum in orbem transfusum, animum simul permeat, Vim suam modo auditorum qui sic confixi sunt leticia ostentans, modo lachrymis, Quemadmodum & mihi accidit postquam pharmacum penetrarat animum, Venit enim mihi in mentem ut carmen illud ad iaculantem dicerem,

Sic iaculare uiris clarus quo lumine fias,

Nam sicut non omnes qui Phrygiam audiunt tibiam insaniūt Sed ij dumtaxat qui a Rheā corripuntur, audito carmine, remiscuntur affectus, Ita qui audiunt philosophos non omnes quasi numine quopiam afflati sint abeūt cum uulnere, Sed ij potissimum quibus cum philosophia intercedit cognatio, quicq; ad illam naturā quodāmodo sunt propensi, AMI. Quam pulchra dixisti o amice quāq; admirāda atq; diuina, Neq; tamē unq; perspe-

ctum habere potuimus, uere admodum te ambrosia lotoq; saturatum, Itaque interea dum te audiremus, aliter nos affectos sensimus in animo, Iamq; molestie accipio q; finem orationi imposueris, libetq; modo tecum dicere, profecto uulnus accepi, Neque est cur admireris, non enim te fugit q; quicumque a rabidis canibus morfu petuntur, non solum ipsi in rabiem aguntur, Sed alios simul etiam insanire faciunt quos momorderint, trāseunte pariter cum morfu in alium rabie, propagatur enim hac uia malū, & magna fit in uesania successio, LVCIANVS Amare igit te & ipse nobis fateris, AMICVS Mirum in modum, uerum istuc a te expeto, ut in communi nobis de remedio prospicias, LVCIANVS Faciendum est quod egit Telephus, AMICVS Quid nam rursus dicis? LVCIA. Conueniendus est autor uulneris, quo hortatu suo illatis a se malis medeatur,

ARGVMENTVM

DE fensionem Promethei caucaſo affixi proponit Lucianus, In qua uerius deprehendere liceat ueluti ex instituto, acriorem in Iouem ac reliquos ethnicorū deos re criminationem, Verum quis fuerit Prometheus & quam ob culpam caucaſi ſupplicio deſtinatus, ſuperius in ſecundo argumento præfati ſumus.

PROMETHEVS SIVE CAUCASVS

MERCVRIVS

EN tibi Caucaſum o Vulcane cui miſer hic titan affigendus eſt, Itaq; circumſpiciamus ſic ubi locus pateat in præcipiti nudatus niue, cui firmius inſigantur uincula, & unde ſuſpenſus ipſe magis promineat, & fiat conſpicuus, VVLCANVS Circumſpectandum profecto Mercuri nobis eſt, ne humili loco ac prope terram affixus, plasmatis ſui (nempe

hominum) experiatur auxilia, aut rursus in sublimi propendens
iis qui in montis radice uersantur minime appareat, Quamobrē
nisi aliter tibi uisum fuerit, hic in montis medio supra conuallem
passis hinc atq; illinc e regione manibus, cruci affigatur, MER.
Recte dicis, prærupta enim hic undiq; sunt saxa, & nemini acces-
sa, quippe propendens parumper in præceps, tanta proinde an-
gustia, ut nullum penitus recipiant uestigium, cum uix sum-
mis hic insistas pedibus, Denique quam maxime opportuna in
quibus furca fiat, Ne igitur cuncteris Promethee sed ascende
& prebe te monti affigendum, PROMETHE. At uos saltem
o Mercuri & Vulcane miserescite mei, qui citra ullam prorsus
noxam calamitatem istam incidi, MERCV. Miserescite ais Pro-
methee: Tanq; parum sit tibi caucaso alligari, nisi nos quoq; am-
bos Iupiter eidem poenæ mox destinet, ueluti mandato suo imo-
rigos: Sed tu porrige dextram, Vulcane tu reclude & affige,
malleo potēter immisso, Prebe leuam, quo & illa rite implicetur
Bene actum, iam nunc deuolutura tibi aquila iecur depascet, ne
quippiā tibi unq; desit premiū, pro opere illo tuo, tū pulchro, tū
ingenioso, PROME. O Saturne, o Iapete, & tu tellus parēs, Infe-
lix ego quibus afficior poenis: qui neq; facinus unq; graue ad-
miserim, MER. Nullū facinus ais Promethee: qui primo quidē
distribuendarū carnū obīes munus, mirū q; uasre egeris atq; im-
probe, opimā eī partē tibi subducens, Ioui ossibus cādido adī-
pe uelatis imposuisti, Hesiodi ipsius mihi iam in mentē uenit, qui
me hercle de hac re uerba facit, Deniq; & homines effinxisti, ani-
mantis genus quo non est aliud uersutum magis ac callidum,
& quidem maxime omnium mulier, Ignem deinde thesaurū de-
orum multo omniū prestātissimū furtim surripuisti, hominibus
eiusce usum tradens, At uero cum tanta admiseris flagitia, mirū
quomodo dicere ausis te quasi insōtem, & nemini prorsus iniu-
riū uinculis implicari, PROME. Videris quoq; & tu mihi Mer-
curi, iuxta poetā incusare innocuum, quando talia mihi obijcis,
quæ ego iure optimo me fecisse contēderim, educatus enim a te
neris pone tribunalia, qui fieri credas ut de aliorum causis co-
gnoscs, ad recti atq; equi normā memet interea nō expēderim?
Verū si uacat tibi audire ex me defensionē minime iniucūdā, ego

detortā in me culpā facili conatu diluere curauero, Simul atq̃
perspicuum fuerit oratione mea, q̃ inique aduersum me Iupiter
pronunciauerit, Tu uero quandoquidem tam eloquio polles
quā iuris scientia, Iouis partes tuearis, Deniq̃ effingas ut lubet,
q̃ me haud iniuria prope portas Caspias caucaso isti affigēdum
iudicarit, quo miserrimum scythis omnibus fiam spectaculum,
MER. Inanem infumis operam Promethee, si prouocare uelis a
Iouis in te lata sententia, tentare enim isthuc, prorsus existimo in
utile, Verum quando alioqui tantisper mihi hic manendum est,
dum ex arduo aduolet aquila quæ epatis tui curam gerat, occa-
sionem nimirum hæc nobis mora ministrabit te auscultandi de-
clamātem, qui præter astum quo cunctos mortales superas, rhe-
toricen quoq̃ probe calles, PROME. Primum igitur Mercuri
tu uelim dicas, quibus de rebus mecum pater tuus exposculet,
quas dein exaggerare tibi licebit & longe grauissimas facere, Ca-
ueto autē inprimis ne prætermisissimum tibi aliquid excidat, Ceterū
tu Vulcane cēsor esto, ac de causa cognoscas uelim, VVLCA.
Ita me amet Iupiter, pro iudice accusator tibi futurus sum, eo q̃
compilato igni, gelidam mihi officinā reddideris, PROME. Par-
tiri igitur uos conueniet actionem, ut tu quæ ad furtum pertinet
in unum congeras, at Mercurius quæ hominū formationi cōue-
niunt carniūq̃ distributioni impugnare conetur, Nihil autem ui-
deo quod uos remoretur, quum ambo sitis egregij artifices, & ad
composite dicendum impēdio instructi, VVLCA. Mercurius
meam obibit prouinciā, cui hæc nō obiter curæ sunt, utpote rhe-
tori, Nam ego quum haud quāq̃ in iudicialibus dissertationibus
uerfor, Sed magis circa focum, ibiq̃ nonnihil est quod meæ pos-
sunt uires, quo pacto oratorem agā non uideo, PROME. Nihil
est q̃ Mercuriū de furto dicturum suspicer, Quomodo em̃ furti
me suggillauerit, cuius ipse autor est. Vnde necessitudo quædā
mihi cum Mercurio intercedit, propter idem artificium, At qui
tempus expetit o Maia soboles, si me culpæ cuiuspiam arguere
uelis, ut modo proponas accusationem, MER. Si mihi proposi-
tum sit malefacta tua infectari, longa profecto oratione opus fu-
erit, & apparatu aliquo, neq̃ em̃ quasi compendio quodā recen-
sere crimina satis est, Quo pacto uidelicet cōmisso tibi distribuen-

darū carnīū officio, regem meliori parte fraudaueris, atq; illam pro te seruaris, Quodq; homines quos esse minime decebat es finxeris, Deniq; q; ignē quoq; a nobis sustuleris, ad illos eū perferens, Qua in re abusus es profecto uir optime Iouis benignitate, ac uisus es mihi eam parum intellexisse, At uero si hęc inficiaberis te admisisse flagitia, lōgiore tecum utemur sermone, quo simul & dicta tua refellamus, & ut ueritas q; maxime fiat perspicua laboremus, Cāterum si ea concesseris quę de carnīū diuisione diximus, hominibus recēs formatis, atq; ablato igni, abunde iam mihi in hac accusatione satisfactum est, Quid em̄ pluribus opus? quando aliter dicere iam plane sit nugari, PROME. Si quidem isthuc an sit nugari posthac uiderimus, Nunc uero quoniam absoluta tibi est aduersum me (ut ais) accusatio, Ego p̄pōtens Mercurij hęc obiecta facile amoliri tētauerō, Et primo quidem audi obsecro quā dicā de carnibus, Cōelū testor, si me non Iouis loco nunc pudet, ut recenseā q; ille sit pusillanimus & querulus, non tam aliā ob causam q; quia minutula quādam ossa in portione quā sibi forte obtigerat offendit, & huius rei gratia me tanto nunc tempore a cunctis pro deo habitū, palis huc affigēdū misit, Immemor sane quibus eum iuuerim beneficijs, neq; satis probe perpendens cuius momenti sit tantę indignationis origo atq; materia, Nā quis non uidet puerilem hanc esse iram, ut excādescas & iniquo feras animo, quia maiorem partē nō acceperis? Verum quanto foret æquius Mercuri cōuiuialium huiuscemodi fraudum deinceps ne recordari quidem? Et dimissa ira, symposij delictum ueluti lusum estimare atq; iocum, Quippe quum in crastinum cōtinere odium, & meminisse iniurię ueteris, haud quāq; reges deceat, ne dicam deos, Sed agedum tollamus e conuiuijs lepores illos & sales, risum, & subdolas captiones, Quid oro prāter temulentiam, edacitatem, & silētium fiet reliquū? quę quum tristitia admodum sint et parum iucunda, decentius exulare crediderim huiuscemodi a conuiuiō, Nam Iouem in posterū diē recordaturum quis oro putaret huiusce distributiōis carnīū: in qua nil prēter iocū notares ac lusum, Vt ne interim dicā q; moleste nōnihil esset laturus, tanq; hijs rebus leuiculis potuerit offendi, Nil em̄ aliud explorare uolebam in ea diuisione, q; in delectu

partium, meliorē num Iupiter ab alijs dignosceret, Sed age Mer-
curi ut sibi iam aliquid concedamus, minorem portionem ei tra-
didimus in partitione, adde q̄ foedam, q̄ horrendam atq̄ mole-
stam, & si lubet finge me omnino portionē sustulisse, Quid tūc
Nunquid ideo decebat ut cœlū (ceu prouerbio dicitur) terrę mi-
sceretur, uincula excogitarētur, & cruces totusq̄ caucasus, aq̄
læ dehinc demitterentur, quæ epar dilaniarent. Fallor si hæc nō
sunt aperta pusillanimitatis inditia, animiq̄ ignobilis et propensi
in iram, Nā qum hæc agit ob pauculas carnes, Quid oro fecisset
si bos integer illi fuisset ademptus. Videre iā licet homines in pa-
ri negotio, longe modestius affectos, qui qum dijs immortalibus
natura sint inferiores, acrius illos excandescere par erat q̄ deos,
At qui nemo hactenus fuit, qui coqum cruci adiudicaret, eam
ob causam q̄ carnes elixans, immissum iusculo digitum uisus sit
circumlambere, aut ex ueru nonnihil tostarum carniū uellens
uorari, Magis enim ueniam illis impertiunt, nisi uehementer fu-
erint irati, tunc enim incutiunt coquo pugnum, aut uerberant
genas, uerum qui in crucem ullum sustulerit, inuenias nemi-
nem, Et hæc de carnibus, uilis sane defensio, Sed unde multo ui-
lior plane ac turpior in louem redundet accusatio, Tempus nūc
monet ut de plasmate & hominibus a me formatis differatur,
Qua in re geminam constat sitam esse accusationem, Neque fa-
tis compertum habeo Mercuri cuius nam culpæ me primo re-
um agas, Num illius quod homines haud quaquam procreari
debuerint qui mouerentur, Sed conducibilius foret terram
ipsam unde sunt progeniti prorsus esse ociosam, An uero quod
formari quidem homines haud fuerit absurdum, Sed longe ali-
ter & ferme ad aliam figuram ac formam quam ego illos fabri-
carim, Ego ad utrumque facile responderim, Simul atque osten-
dere tentauero, quod non modo nulla penitus iactura maloue-
deorum homines in uitam sunt adducti, uerum etiam quod in-
rem eorum isthuc potissimum cædat, magis quam si (ut iam
olim fuit) tellus deserta & hominibus qui eam colerent destitu-
ta maneret, Sic enim nullo negotio palam fiet, num ego delique-
rim in hac formæ humanæ renouatione, quam solam constat di-
uinam esse & plane cœlestem, Qum itaque tellus inculta, rudi

ac hirta sylua horresceret, ac squaleret situ, adeo ut nec uspiam gentium uideres aras deorum, templum, statuam, simulachrum aut aliud huiuscemodi, quemadmodum summa diligentia iam undique apparent hæc elaborata, non sine eximia deorum ueneratione, Ego quum alioqui propensius sum ad prouidendum in communi ne quid desit quod ad incrementum rei diuinæ, decus, ac uenustatem pertineat, Tacitus mecum reputaui, nec quicquam posse fieri melius, quam si pusillum luti acciperem & inde animantia effingerem nobis dijs, forma non admodum absimilia, Quippe uel id erat unicum in quo mihi natura diuina deficere uidebatur, quod nullius collatione felicior appareret atque perfectior, ueluti modo si eam cum homine conferas, prudentia, ingenio, ac rerum optimarum captu intellectuue præstante, sed mortali tamen, Cæterum iuxta poetæ dictum terram aquæ commiscens ex liquida mollique effinxi homines, Mineruam interea adhortatus ut in opere absoluendo mihi ferret suppetias, Hæc sunt magna illa & ardua quibus nos deos offendimus, totiusque mali ut uides hæc summa est, ex luto perfecta nobis sunt animantia, & quod ante hac immotum erat nos ad mobilitatem perduximus, Iam uero mirum quam indignetur Iupiter ex tali terrestrium animantium formatione, Quasi uero deinceps deorum sustinere cogatur penuriam, & procreatis hominibus, iam futurum sit ut dijs suis orbetur, uerū quis unquam tam demens extiterit, ut solitudinē in Iouis curia propter generator homines aliquando uersimiliter futurā formidare queat? Nisi forte idueretur ne defectionem moliantur homines, & armis deos laceessant id quod olim fecerunt gigantes, Itaque neminē fugit, qua ego sim modestia, ut iam inique de me quispiam queratus uel operibus mea industria absolutis, quod inde dij immortales offensi sint ac damnum acceperint, Quin tu Mercuri minimum aliquod proferet ego conticuero ueluti merito has daturus sim poenas, At qui in promptu est cognoscere quanta hinc dijs accedat utilitas, Si contempleris terram quæ prius informi situ ac squalore obducta erat, urbibus, agriculturis & mitioribus plantis exornatā mare nauigatum, insulas habitatas, undique aras & delubra, sacrificia et festiuitates, adeo ut iā passim uig-

& forā, deniqꝫ quocūqꝫ tē uertas, prius oīa Iouis plena sint, Quod si ego rei priuatę intentus, solum mihi homines rem adeo precia ram effinxissem, profecto quantum ex fructu conijcere licet qui ad me inde rediret, uos dij immortales opibus & ditione ne mihi quidem conferendi sitis, Verum ego in cōmuni deorum utilitati consulens, ac cōmodi proprij negligentior, in rem uestrā homines potissimū produxi, Nam si quæ ad rempub. attinent, ego attenuare molior quo res meas promoueā, Velim mihi cōmonstrēs templum Promethei, quemadmodum Iouis & Apollinis nusqꝫ non uideas, deniqꝫ & tibi Mercuri quædam delubra sunt sacra, Cæterum isthuc interea tecum expendas uelim, num tibi bonū aliquid appareat, sine omni penitus teste, & num oblectare queat habētem, possessio, aut opus quod nemo uideat, nemo laudet, nemo admiretur: Quod ideo dixerim, quia nisi fierēt homines, iam futurum erat ut omnis cunctarum rerū decor esset sine teste, & opes nostræ ne a nobis quidem ipsis haberētur in pretio, quum nemo alius sit qui harum admiratione caperetur, Adde qꝫ nemo ex nobis felicitatē suam sit intellecturus, si non liceat se conferre cum illis qui respectu quodam sunt inferiores, quippe bonorū nostrorum expertes, Nam quis unqꝫ rem quandam ceu magnam estimarit, si non cum exigua illam dimetiatur: Verum em̃ uero quum optimo iure honorem a uobis pro rebus bene gestis in repub. Sperare debuerim, in crucem a uobis leuatus mercedem capio mei tam salutaris consilij, Sed ais flagitiosi quidam sunt inter homines, puta mechi, bellatores, sororum mariti & parentum acerrimi hostes, tanqꝫ apud deos non æque liceat reperire hanc scelerum multitudinem, & huius rei gratia in cœlum culpam reijcias ac terram unde dij fuerūt prognati, Nec uero est quod dicas hominum formationem dijs immortalibus fuisse cessere negocium, & augere curam, alioqui ociosis, Sic enim eādem ob causam pastor qui gregem curandam suscepit, in pluvia eam non continebit, quando operosum sibi istud uidebitur, quum alioqui cura illa propter coniunctam exercitationem, non admodum appareat esse iniucunda, Sed adime obsecro dijs omnem sollicitudinem, ut iam nihil sit cui provideāt, quid iam aliud agant, qꝫ qꝫ torpeant ocio, nectar imbibant, & uentrē distendant

ambrosia? Caterum male me habet, q̄ inuehendo in op̄us a nō
bis elaboratum, fœminas potissimū reprehenderitis, quastamē
impēdio adāmati, & modo tauri, modo satyri & cigni effecti ad
illas uos demittitis, ut nē interim dicam q̄ in cœlum admissas, di
uinitatis consortes redditis, At qui non erat ais absurdum ut fie
rent homines, si modo ad nostram hanc formā similitudine qua
piam non accederēt, Ego si exemplar aliud nouissem quod for
ma præcelleret, ad illius instar homines effigiassem, nisi belu inū
magis deceret esse & prorsus agreste istud animantis genus, sed
si hoc dixeris non uideo quomodo uos diuino honore afficerēt,
aut accumularent sacrificijs, Quæ q̄ grata sint uobis coniungere li
cet ex eo maxime q̄ non grauatini uel ultra oceanum summa
celeritate proficisci, post incūpatos ethiopas, siquādo senseritis
uobis afferri ab illis hecatombas, uerum me qui honorū huiusce
modi ac sacrificiorum author sum atq̄ origo, nescio quo iure in
crucem sustuleritis, Hæc sunt quæ de hominum plasmate sat fue
rit cōmemorasse, Ad ignem transeamus direptum (si placet) fœ
dam nimirum & inexprabiļē rapinam, Per deos autem inprimis
te orauerim ne cuncteris, sed mox mihi respondeas, nunquid ex
igne dī quippiam perdiderint ex quo ille fuit apud homines?
quod quidem uix unq̄ dixeris, quando sic natura comparatum
est, ut ignis nihilo fiat minor, si quis etiam cum alio cōmunicet,
deniq̄ non extinguitur ideo quia alius inde flāmam transfulerit,
Itaq̄ euidentissimū hinc colligo argumentum inuidiæ, q̄ qum ci
tra ullam iacturam, igne carere potueritis, ab eius tamen usu ar
cere in animū induxeritis eos qui hoc potissimū egere uidentur,
Quo contra oportebat deos omnes esse bonos, bonarū rerū lar
giores, & ab inuidiā longe abesse, Sed quid si omnem prorsus
ignē suffuratus detulissem in terrā, adeo ut nihil uobis fecissem
reliqui, qua nam oro iniuria uos affecissem? quibus ignis haud
quaq̄ potest esse usui, qum neq̄ coquere uobis necessum sit, ne
q̄ frigidare ambrosiam, Ad hæc nō egetis artificioso lumine, ue
rum hominibus qum ad alia necessaria ignis habendus est, tum
maxime ad sacrificia, quo uidelicet in biuio nidorem uobis pa
rent, thura incendant, & pecudum coxas adoleāt in aris, uerum
qum (ut uideo) ingentem uobis letitiam pariat fumus ille, nihil

proinde tam gratum quod in epularum uicem uos reficiat, q̃
ubi nidor simul cum fumo uolutatus ad cœlum usq; permeat,
Itaque parum apposite profecto & nimium absurde uidemini
uaporem huiusmodi nunc incusare, Miror autem cur soil po-
testatem facitis lucendi hominibus, neque illi uitio uertitis quod
in administrando deorum bono tam prodigius sit atq; intempe-
rans, cum ignis illi sit multo q̃ hic noster diuiniore & candēs ma-
gis, Dixi, Vestrum erit Mercuri ac Vulcane, ea quæ perperam a
me proposita sunt, ad rectitudinē perducere, & rationibus qui-
bus potestis nostra hæc impugnare, dehinc rursus ad responden-
dum accingemur, MER. Haud facile est Promethee cū tam ge-
neroso oratore certare, uerum uehementer ex re tua fuit q̃ hæc
abs te non audiuit Iupiter, Id em̃ certe scio, Sedecim uulturibus
negotium dedisset qui posthac uisceribus tuis pascere, adeo gra-
uiter ipsum criminatus es, aliud ferme agens, nam defensionem
pro te dicere institueras, Mirū autē profecto cum uates sis, quo-
modo prælagire nequieris has te modo daturū pœnas, PRO.
Præsciui hæc Mercuri, neque me præterit q̃ rursus liberabor, Et
nunc Thebanus quidam ueniet tibi amicus, qui eminus iacule-
tur aquilam quam superne polliceris deuolaturam, MER. Pos-
stea q̃ hæc euenient, solutum te a uinculis uidero, nobis conui-
uiam additum, at non carnes partientē, PROME. Bono sis ani-
mo, epulabor uobiscum & Iupiter me liberabit non exiguæ feli-
citatē gratia, MER. Ne oro graueris dicere quæ sit illa felicitas,
PROME. Nostin Mercuri Thetis? Sed quid uerbis opus? præ-
stat enim cœlare arcanum quo me maneat præmiū post solu-
tam pœnam, MER. Quandoquidem id præstat, tecum recon-
das licebit, Quin nos Vulcane abimus, iam em̃ nō longe abest
aquila, at tu Titan prestolare tātisper dum tibi thebanus (ut ais)
Sagittarius contingat qui te ab alitis huius laniatu quietum red-
dat ac liberum,

FINIS

Ad Ottomarum Luscinium filium doctissimū Ale
xandri Bralsicani Adolescentis

χέθαρομα

Iam te dulciloquam quis non ueneretur Aedon
Quis te non celebret, & super Astra ferat,
Qui sapis Inachiam, doctus latiamq; Mineruam,
Nobile uel quicquid dogmata queq; tenent
Iam te dulciloquam quis non ueneretur Aedon,
Quis te non doctum numina uiua putet,
Ennius hic splendens Romani gloria regni
Quondam habuit uates pectora trina sacer:
At tu non tria corda geris. Sed pectora centum
Mellea tum Pili sunt tibi colla senis:
Immo hæc corda tenes, cunctis spectanda peritis
Munera, quæ mira cum grauitate ferunt:
Cum freta Phœbus adit, cumq; aureus exoritur Sol,
Te uidet omnigena quisquis in arte citum,
Vtque fuit quondam celebris Demosthenis ardor.
Sic est Luscinia concelebrandus amor,
Viue uale, nostræ semper spes unica uitæ
Perpetuum salue, perpetuumque uale
Brassica te uiridis dulcem ueneratur Aedon
Optat & Ottomaro stamina longa suo,

Eiusdem ad Eundem
Eucharistia.

Quod mihi condonas Gelli doctissime noctes.
Quæ tanquam cœli sydera clara nitent,
Quod Chrysoloreos donas mihi candide montes
Qui tribuunt quicquid commoda Græca docent.
Id placet, & Iuueni multum dilecta poetæ
Sunt modo, nam Græcis, qui caret, ullus erit,
Et nil germanis Iuuenes magis obruit oris
Quam quod cecropidum grammata nullus amat.

E iiii

Sed redeunt nunc græca, docet quæ insignis Erasmus
Germanæ solus lausq; decusq; plagæ
Sed redeunt, quæ tu monstras tam dulcis Aedon
Linguae qui geminæ scripta diserta tenes
At quid multa moror, meritas tibi numina grates
Contribuant, menti præmia digna tuæ
Si mihi uel Crœsi grandi thesaurus in arca
Siue forent stupidi ditia dona Mydæ
Haud ualeam docto similes tibi pandere uires
Non animum possim equiparare tuum,
Sis igitur gratus uiuas feliciter, & nos
Commendes doctis tempus in omni uitis

Ottomaro Luscinio uiro doctissimo
Ioannes Pinicianus S. P.

Hanc tibi non scripsit Naso mea dulcis Aedon
Nec quæ merita fuit docta puella mari.
Perlege non nostræ te fallat imago monetæ,
Hanc tibi sulcauit Piniciانا manus.
Inter oues cecini quondam rude carmen, ouile
Est mihi Parnasus, Pyæridumque domus.
Sed tu non cantus, animum concernis amici,
Et nobis gratum quicquid amamus erit.
O mihi dilectos non ultimus inter amicos
Quem mihi sancta fides, quem mihi iunxit amor
O utinam liceat tecum mihi uiuere, semper,
Et dulces musas sollicitare tuas.
Et liceat blandas audire & reddere uoces
Nanque tuo nihil est dulcius eloquio.
Dum syluas inter tecum spaciarer opacas
Audirem solitos sæpe referre iocos
Denique nulla dies nobis transiret inanis
Pelluntur uarijs tœdia longa modis.

Sed quod cuncta regit fatum insuperabile, nobis
Inuidet, & tecum non finit esse locum.
Ingratis rapior mœstus uicturus in oris.
Heu heu q̃ misero uisus es Aene mihi
Tu (precor) ut ualeas meliori sydere natus.
Producantque tibi fortia fila deæ.
Viue, uale in pino uiridi requiescat Aedon
Thesea semper persistet uterque fide.

Ioannes Kaltenhufer Bitshius Ottoma-
ro Luscinio S. D.

Ottomare ignotus multam tibi mitto salutem
Quem cunctis gratum fama probata facit
Te preceptorem, feruenter spero futurum
Quo mihi nec quicquam gratius esse potest
Nec uiideo, cur te non iusto digner honore,
Ingenium cuius Dorica lingua beet,
Ergo certatim doctorum turba uirorum
Cantabit uasto nomen in orbe tuum.

Bartholomei Stofleri Argentini ad Ottomarum
Luscinium Hexastichon.

Multa tibi latium, multum tibi dulcis Aedon
Germana & debet Dorica terra tibi,
Rhomulidum Graias q̃ musas tollis in oras,
Et ditas patriam linguis utrisque tuam,
Vt longum cantes nobis, tibi stamina trinæ
Producant parca, uiue diuque uale,

Ioannes Castmeister iunior Argentinus
ad lectorem Tetrastichon

Si cupias propere tetra caligine mentem
Eximere, & lepidis corda hilarare iocis,
Audire haud pigeat quos dat Luscinia cantus,
Romano argolicos hæc canit ore sales,

Melchioris Zobeli equitis ad Ottomari
rum Luscinium Distichon

Quis te præceptor merito dignetur honore?
Graios ausonio qui facis ore loqui,

Fœderici Richshofen adolescentis
Distichon ad eundem

Perpetuo ualeas multum uenerande magister,
Nanque doces quid habet Græcia, quid latium,

Excusum Argentorati typis solertis uiri Ioannis
Knoblouch. Anno a salute christiano
M. D. XVII. III. Kalend. aprilis.

